

Geodetska služba v novem pravnem sistemu

Pod zgornjim naslovom sem v referatu za Geodetski dan v Rogaški Slatini želel opredeliti predvsem teoretične podlage za odgovora na naslednji vprašanja:

- ali spada geodetska služba oziroma njena dejavnost v državno pristojnost in
- ali naj se izvajanje strokovno operativnega dela geodetske službe izvaja kot javna služba.

Na podlagi analize Ustave Republike Slovenije ter že sprejetih zakonov in zakonov, ki so še v sprejemanju (Zakon o zavodih, teze Zakona o lokalni samoupravi, Osnutek Zakona o državni upravi, Predlog Zakona o gospodarskih javnih službah), sem zaključil, da spada geodetska služba v državno pristojnost, tista strokovno operativna dela, ki jih ni možno zagotavljati po tržnih zakonitostih, pa je smiselno opravljati kot javno službo. Pri predstavitvi referata na Geodetskem dnevu sem po analizi Ustave in zakonov predlagal tudi možno konkretno rešitev organizacije geodetske službe in izvedbo njenih nalog.

Ker naj bi se določene naloge iz državne pristojnosti izvajale na upravnih okrajih, katerih naj bi bilo največ 25, bi bila možna naslednja organizacija geodetske službe:

- na ravni države naj bi bila Republiška geodetska uprava kot organ v sestavi ustreznega ministrstva;
- na ravni okrajev naj bi bila okrajna geodetska uprava, ki bi imela še svoje izpostave, te izpostave naj bi bile najmanj na sedanjih sedežih občinskih geodetskih uprav;
- za mestne občine bi lahko delovale mestne geodetske uprave, na katere naj bi država prenesla tiste naloge geodetske službe, ki se nanašajo na razvoj mest.

Groba delitev nalog med navedenimi geodetskimi upravnimi organi bi bila lahko naslednja:

- Republiška geodetska uprava naj bi opravljala naslednje naloge:
  - pripravo konceptov zakonov, ki urejajo naloge geodetske službe ter izvršilnih predpisov za izvajanje teh zakonov,
  - skrb za razvoj geodetske službe ter planiranje vzpostavitve in vzdrževanja geodetskih evidenc,
  - izvrševanje zakonov in izvršilnih predpisov geodetske službe,
  - odločanje v upravnih zadevah na II. stopnji,
  - vodenje republiškega informacijskega centra,
  - nadzor nad dejavnostjo organov geodetske službe ter nad zakonitostjo delovanja mestnih geodetskih uprav,
  - morebitno izvajanje posameznih upravno strokovno operativnih del vzpostavitve in vzdrževanja evidenc, če se te naloge ne bodo opravljale prek geodetske javne službe.
- Okrajna geodetska uprava pa bi opravljala naslednje naloge:
  - sodelovanje z Republiško geodetsko upravo pri pripravi konceptov zakonov in drugih predpisov ter pri planiranju in izvajanju vzpostavitve in vzdrževanja

- evidenc geodetske službe,
- odločanje v upravnem postopku na I. stopnji,
  - izdajanje podatkov,
  - izvajanje upravno strokovno operativnih del vzpostavitve in vzdrževanja geodetskih evidenc, ki ne bodo v pristojnosti Republiške geodetske uprave oziroma se ne bodo izvajala prek geodetske javne službe,
  - izvajanje geodetskih storitev, dokler ne dobijo javnega pooblastila za to geodetska podjetja in geodetski zasebniki.

Ko bo jasno, koliko okrajev in okrajnih geodetskih uprav bo v Sloveniji, se bo mogoče odločiti o morebitnem združevanju posameznih nalog le pri posameznih okrajnih geodetskih upravah. Če bo okrajev 25, ne bo smotno, da bi pri vseh okrajnih geodetskih upravah opravljali vse naloge. Glede na potrebno opremo in kadre za posamezne naloge ni racionalno, da bi se te naloge opravljale pri tako velikem številu okrajnih geodetskih uprav.

Osnovna naloga izpostav okrajnih geodetskih uprav pa bi bila zadovoljevanje potreb državljanov oziroma strank. Zato naj bi bile izpostave povsod tam, kjer so sedanje občinske geodetske uprave oziroma njene izpostave, po potrebi pa bo treba ustanoviti tudi nove. Pri konkretni delitvi nalog okrajne geodetske uprave bo treba upoštevati sedanjo opremljenost in usposobljenost sedanjih občinskih geodetskih uprav, tako da bi se posamezne vrste nalog razdelile po posameznih izpostavah, saj ni nujno, da se vse opravlja centralistično na lokaciji okrajne geodetske uprave. Mestna geodetska uprava bi lahko za mesto vodila npr. kataster komunalnih naprav, mestni prostorski informacijski sistem, če ne bodo te naloge v pristojnosti države. Na tako mestno geodetsko upravo bi lahko država prenesla npr. temeljne topografske načrte velikih meril, pa morda tudi zemljiški kataster. Vendar bi morala v tem primeru mestna občina sama zagotavljati sredstva iz svojih prihodkov tudi za izvedbo od države prenešenih del.

Izvedba tistih strokovno operativnih del vzpostavitve in vzdrževanja geodetskih evidenc, ki ne bodo v pristojnosti geodetskih državnih upravnih organov in jih ne bo mogoče zagotavljati po tržnih principih, naj bi se organizirala prek geodetske javne službe. Tako bo lahko npr. država ustanovila posebni javni zavod ali javno podjetje za aerosnemanje, temeljne geodetske mreže višjih redov, geodetska dela na državni meji, topografske in pregledne karte. Druga možnost pa bi bila, da bi država izdala za izvedbo teh del ustrezno koncesijo geodetskim podjetjem. Za izvedbo storitev geodetske službe bi morali geodetska podjetja in geodetski zasebniki dobiti javno pooblastilo.

Nova organizacija in pristojnosti geodetske službe kot državne službe oziroma ali javne službe pa bi morale biti urejene v novem geodetskem zakonu. S sprejemom ustave ter zakonov o lokalni samoupravi, državni upravi in gospodarskih javnih službah pa so oziroma bodo dane vse potrebne podlage za pripravo in izdajo prepotrebnege geodetskega zakona.

Stanko Majcen

Prispelo za objavo: 23.11.1992